

Aan: Vaste Kamercommissie voor VWS

Postbus

25 EA DEN HAAG

E: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 2 januari 2024

Kenmerk: 24-002

**Onderwerp: Wetgevingsoverleg voortgang wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg',
29 januari 2024**

Contact: Mirjam Drost E mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 19973092

Geachte woordvoerders Jeugd van de Vaste Kamercommissie VWS,

Met deze brief geeft MIND, de belangenorganisatie voor cliënten, patiënten en naasten in de (jeugd-) ggz, u een aantal punten mee voor het wetgevingsoverleg over de jeugdzorg op 29 januari a.s. Wij hopen dat u deze brief bij uw inbreng wilt betrekken.

Goede wetgeving sluit aan bij de behoefte van jeugdigen en gezinnen

Lange wachttijden voor passende jeugdzorg zijn al jarenlang één van de symptomen van een niet goed functionerend jeugdzorgstelsel. De beperkte beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen en gezinnen kent meerdere oorzaken. In deze brief gaan we hier nader op in. Wetgeving (wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg' – Ref. 31839-974) voor de aanpak van een deel van deze oorzaken is al sinds 2020 in voorbereiding. MIND benadrukt de noodzaak van het zo snel mogelijk indienen van het wetsvoorstel, aangezien kinderen, jongeren en gezinnen niet langer kunnen wachten op passende hulp.

Daarbij is het van groot belang dat wetgeving en beleid aansluiten bij de leefwereld van jeugdigen en gezinnen, en daadwerkelijk bijdraagt aan hun kwaliteit van leven. Gezien de recente, stevige adviezen van zowel de Raad van State¹ als de Autoriteit Persoonsgegevens² omtrent de huidige voorstellen, dringen wij aan op het serieus nemen van hun adviezen en bezwaren tijdens de bespreking van het wetsvoorstel. We moeten voorkomen dat jeugdigen en gezinnen straks last krijgen van onuitvoerbare regelgeving die niet aansluit bij hun hulpvraag.

¹ [Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. - Raad van State](#)

² [Noodzaak van grootschalige dataverzameling in jeugdzorg niet aangetoond | Autoriteit Persoonsgegevens](#)

Daarnaast benadrukt MIND dat het verbeteren van randvoorwaarden voor gemeenten en jeugdzorgaanbieders noodzakelijk is om de toegankelijkheid van de benodigde zorg voor jeugdigen te kunnen waarborgen.

Beschikbaarheid van specialistische jeugdzorg

In het advies van de Raad van State wordt het belang van regionale en landelijke inkoop van specialistische jeugdzorg aangehaald om continuïteit van (schaars) aanbod te kunnen verzekeren en om aan complexe zorgvragen tegemoet te kunnen komen. MIND onderschrijft het belang van landelijke afspraken en verplichte regionale samenwerking bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. Daarbij is het essentieel dat het glashelder is wat van gemeenten verwacht wordt als het gaat om het 'bevorderen' van de beschikbaarheid van specialistische jeugdzorg. Het moet duidelijk zijn of de zogenoemde inspanningsverplichting die in het wetsvoorstel is opgenomen, meer van gemeenten vraagt dan nu het geval is.

MIND ondersteunt het advies van de Raad van State en verzoekt om verdere verduidelijkingen in de tekst, met name betreffende de inspanningsverplichting voor gemeenten om de beschikbaarheid van specialistische jeugdzorg te bevorderen. Hoe worden de verantwoordelijkheden onder de partijen (Rijk, gemeenten, aanbieders) verdeeld, en is daarop aanspreekbaar en controleerbaar? Wat is uitvoerbaar? Welke randvoorwaarden (financieel, juridisch, menskracht) zijn daarvoor nodig en hoe wordt dit gewaarborgd? Over al deze zaken mag geen onduidelijkheid bestaan. Dit ten behoeve van kinderen, jongeren en gezinnen met een dringende hulpvraag, voor wie het klip en klaar moet zijn wat zij kunnen en mogen verwachten als het gaat om het ontvangen van tijdige en passende zorg.

Als het gaat om vormen van jeugdhulp waar regionale samenwerking vereist is om deze zorgvormen voldoende beschikbaar en bereikbaar te houden, pleit MIND voor behoud van artikel 2.19 vierde lid. Dit in tegenstelling tot het advies van de Raad van State. De ruimte om nog andere vormen van specialistische jeugdhulp aan te wijzen die regionale samenwerking vereisen, moet blijven bestaan in de wetgeving. Effectieve behandelingen voor jeugdigen en gezinnen waarvoor gezamenlijke regionale inkoop nodig is vanwege schaarste en complexiteit mogen niet verdwijnen. Aangezien er veel beweging in het jeugdveld ontstaat door onder andere de ingezette veranderingen, moet het mogelijk blijven om zorgvormen toe te voegen aan de lijst van regionaal in te kopen zorgvormen.

Het jeugdzorgstelsel moet robuust en tegelijkertijd flexibel zijn, om toekomstige veranderingen te kunnen weerstaan die van invloed kunnen zijn op de beschikbaarheid en bereikbaarheid van specialistische jeugdzorg.

Gegevensbescherming in de jeugdzorg

Net als de Raad van State onderschrijft MIND het nut van de voorgestelde taken van de NZa voor zowel het stelselonderzoek, de vroegsignalering van risico's als het toezicht op jeugdzorgaanbieders.

Goed inzicht in én toezicht op het jeugdzorgstelsel, beschreven in duidelijke kaders, is nodig om de beschikbaarheid van passende zorg voor jeugdigen en gezinnen te kunnen garanderen. Echter niet ten koste van deze kinderen, jongeren en gezinnen.

Uiterst zorgelijk vindt MIND dan ook de bezwaren tegen het wetsvoorstel in het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In het kader van stelselonderzoek naar de beschikbaarheid van jeugdzorg, wordt met de komst van deze wet grootschalige dataverzameling in de jeugdzorg door de NZa mogelijk gemaakt. Het gaat dan om gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens van jongeren en hun ouders, die de NZa kan opvragen bij gemeenten en zorgaanbieders. Volgens het AP is het onvoldoende duidelijk waarom er bij zulk onderzoek zeer privacygevoelige informatie van jongeren en hun ouders gedeeld moet worden. In het wetsvoorstel wordt niet goed uitgelegd waarom de verzameling van gevoelige gegevens noodzakelijk is en welke gegevens verwerkt zullen worden. Wij ondersteunen de oproep van het AP om te onderzoeken of er alternatieven zijn om het stelselonderzoek uit te kunnen voeren. Ook vragen wij u om het advies van de Raad van State over te nemen en de verwerking van bijzondere persoonsgegevens op het niveau van een AMvB te regelen.

Daarnaast benadrukken we dat prioriteit nummer één moet zijn dat jeugdigen en gezinnen weten welke gegevens van hen verzameld worden en met welk doel dit gedaan wordt. Zij hebben het recht om goed geïnformeerd te worden en op basis van die kennis een keuze te kunnen maken in wat zij wel en niet willen delen, zodat ze de regie over hun eigen gegevens behouden. Door bij gegevensverzameling vooraf aan jongeren en hun ouders toestemming te vragen, kunnen we het risico op zorgmijding verkleinen en voorkomen dat het wantrouwen en de gevoelde afstand tot overheden wordt vergroot.

Uiteraard zijn wij graag bereid om nadere toelichting te verstrekken over bovenstaande punten.

Met vriendelijke groeten,

Drs. S.M.W.H. Melis MA
Adjunct-directeur - manager beleid/ belangenbehartiging